

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Iuramentum comminatorium quando periurium inducere dicatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

aliqui honorare se volentes, iurant, non præcedā per Deum, &c. In his enim & similibus secundum communem & sanū sensum subintelligitur, quantum est ex me: sicut in Petri Apostoli verbo quum dixit. Non lauabis mihi pedes in æternum, & propterea absque peccato periurii faciunt statim oppositum permitiendo se vinci. Intellige secundo quantū ad modum iurandi violentū, in materia tamen matrimonii: quia sicut matrimonium coactum timore cadente in constantem, &c. non valet: ita iuramentum metu extortum de contrahendo, videtur relaxatum ipso iure. Tutius tamen est relaxationem à superiori habere sicut in cæteris iuramentis vi vel metu extortis. Caput quartum ex parte relaxationis clarè patet, nam siue relaxatio fiat ab illo, cui promissio facta est cum iuramento (qui potest liberè quod in sui fauorem factum est relaxare) siue fiat à superiore qui possit relaxare, cessat obligatio iuramenti promissorii.

Iuramentum comminatorium quando periurium inducere dicatur.

Comminatorium denique iuramentum inducit periurium in duobus quoque temporibus. Vel in præsentem. Et hoc dupliciter. Primò si fiat mendaci animo. Et tunc semper est periurium mortale: quia deicit iuramento præsens veritas, siue comminatio sit iusta, siue iniqua. In quacunque namque materia bona vel mala iuramentum cadit super mendacio inexcusabile est à peccato mortali. Secundò, si fiat veraci animo super materia mala hoc est, si quis non comminetur facere opus aliquod quod est peccatum mortale vel veniale. Et idem est tunc iudicium de comminatorio quod de promissorio: ideo non replico. Vel in futuro: hoc est tempore executionis. Et siquidem comminatio facta est de aliquo malo culpe
siue

siue mortali siue veniali, potest & debet iuramentum comminatorium non adimpleri: vt si quis comminatus est percutere aliquem aut diripere bona eius, aut impedire eum ab aliquo assequendo. &c. tenetur non exequi: vt patet. Si verò comminatio facta, est iusta inflictione aut procuratione mali poenae, siue quantum ad corpus, siue quantum ad bona temporalia, grano salis opus est: quoniam hinc est vinculum iuramenti ad opus iustum adimplendum: hinc verò est malum proximo infligendum, ad cuius cessationem misericordia intuat. Tria igitur hic considera. Primum commune, quòd sicut iuramentum non est vinculum iniquitatis, ita nec impedimentum melioris boni. Et hinc fit, vt quando melius est parcere aut abstinere à comminati mali iusti executione, non teneatur quis ad iuramenti executionem, exemplo Dauid qui licet iurasset percutere Nabal cum domo eius postea ad preces Abigail abstinuit. Secundum appropriatum comminationi, quòd comminatio intelligitur secundum praesentem iustitiam: testante hoc verbo Domini Apud Hierem. Repentè loquar aduersus regnū & gentem vt disperdam, si poenitentiam egerit gens illa, poenitentiam agam & ego super verbo meo. Et hinc fit, vt qui iurauit iustam punitionē, postea petenti veniam parcat absque periurio: quia cessauit illa tunc praesens iustitia secundū quam iurauit, ex quasi cessatione demeriti: quia ad poenitentiam conuersus est qui peccauerat. Et hoc est etiam perspicere in dicto exemplo Dauid: quia non ad poenitentiam Nabal, sed ad merita & preces Abigail innocentis pepercit ipsi Nabal: tanquam cessauerit ratio praesentis iustitiae ex aliquorum innocentia & supplicatione humili praeueniente.

Tertium proprium materiae comminatae, scilicet quòd poenae in hac vita non sunt appetibiles nisi vt

E e s

medicinae,

medicinæ, vel personæ puniendæ, vel boni cõmunis. Et propterea quando comminata pœna cessaret habere rationem vtriusque medicinæ, non teneretur quis ex vinculo iuramenti ad implendum iuratam comminationem. Quando autem hoc accidat, relinquatur iudicio prudentiæ, quæ est circa singularia occurrentia. Ex his autem habes, quare mater quæ iuravit verberare filium, aut dominus qui iuravit verberare seruum, & postea parceret (vel ne turbet pacem domus: vel quia amplius nõ opus est medicina talis pœnæ, & breuiter quia iudicat melius esse vt parcat) non teneretur ad implendam comminationem iuratam. Et sic de similibus.

De periurio autem largè sumpto (hoc est quum absque necessitate iuravit super veritate constat veniale tantum peccatum esse, periculosum tamen peccatum est si sit frequens, scriptum est enim: Iurationi non assuescat os tuum: multi enim sunt casus in illa.

Mali alicuius actum permittere quando sit peccatum.

Permissio ex suo genere peccatum non est: vt patet ex hoc quod Deo conuenit permittere mala culpæ, quæ sunt mala, & propterea tunc tantum peccatum est quando absque rationabili causa fit. Est autem rationabilis causa permissionis, vel vitatio maioris mali (sicut meretricium permittitur, ne ciuitas adulteriis & incestibus repleatur) vel deductio maioris boni: sicut Petrus præsumptuosus permissus est labi in negatione Christi, & periurium, vt esset humilior. Vnde superiori qui potest obuiare ne subditus peccet, & sine rationabili causa non obuiat peccat. Et similiter qui potest punire, & sine rationabili causa permittit impunitos peccat. Quando autem mortaliter vel venialiter oportet ex singularibus occurrentiis